

Ο ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ

Ἡ Βασίλισσα μετὰ τοῦ Στρατάρχου Παπάγου κατὰ τὴν χθεσινὴν ἐπίσκεψιν τῶν εἰς τὴν Διεθνή Ἀρχιτεκτονικὴν Ἐκθεσιν ποῦ ἤνοιξεν εἰς τὰς Λιθούσας τοῦ Ζαπτείου. (Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐκθέματα τῆς κ. Φρ. Εὐθυμιάδου).

ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Ἡ Ἀθήνα φιλοξενεῖ μιά διεθνή κίνησι ἀρχιτεκτονικῆς, ποῦ περιλαμβάνει: α) Μιά περιφερειακὴ διάσκεψιν τῶν ἀρχιτεκτόνων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, β) συνεδριάσεις τῶν μελῶν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Διεθνούς Ἐνώσεως Ἀρχιτεκτόνων καὶ τῶν ἐπιτροπῶν γιὰ τὴν Διαμόρφωσιν τοῦ Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τὴν κοινωνικὴν τοῦ θεοῦ, γ) τέσσαρις ἐκθέσεις ἀρχιτεκτονικῆς μὴ περιλαμβανούσας διεθνή ἐκθεσιν, μιά δευτέρῃ εἰδικῇ, σχετικῇ μὲ τὰ θέματα, ποῦ θὰ συζητηθοῦν στὸ συνέδριον, μιά τρίτῃ πανελληνίῳ καὶ μιά τελευταία μὲ τὶς ἐργασίες τῶν σπουδαστῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου. Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέχει τὰ ἐξοδα τῆς κινήσεως, ποῦ ὀργανώνεται μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ

ἀναλαμβάνου τὴν πρωτοβουλία, ποῦ δικαιούται τὸ λειτουργημάτων τῶν ἀρχιτεκτονικῆς ζωῆς. Οἱ καταστροφές τοῦ πολέμου—ποῦ τὶς συμπληρώνουν στὸν δύστυχο τόπο μας οἱ καταστροφές τῶν σεισμῶν— ἡ ἔντασις τῆς δημογραφικῆς πυκνότητος στὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα: ἔκλεισαν, σ' ὅλες τὶς χτυπημένες καὶ ἀσθενεῖς πολεοδομικῶς χώρες, τοὺς ἀρχιτέκτονες γὰ ἀναλάβου τὴν πρωτοβουλία τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ κατοικητοῦ χώρου καὶ νὰ ἀνασυντάξου τὸν δόρυς τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως σ' αὐτόν. Ἐπειτα ἀπὸ ἕνα αἰῶνα εἰρήνης καὶ ρωμαντικῆς ἐξαρθρώσεως τῶν ἀφελίμων καὶ καλῶν τεχνῶν μεταξὺ τοῦ, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ξαναπαίρνει στὸν αἰῶνα

Πολυτεχνείου. Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέχει τὰ ἐξοδα τῆς κινήσεως, ποῦ ὀργανώνεται μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ

λίμων καὶ καλῶν τεχνῶν μεταξὺ τοῦ, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ξαναπαίρνει στὸν αἰῶνα

Συνεδριάσις τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς μορφώσεως τοῦ ἀρχιτεκτονικῆς τῶν ἀτόμων «Ἄνδρος» ποῦ μεταφέρει τοὺς συνέδρους εἰς Μύκονον. Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά: Οἱ κ. κ. Ἰωσήφ Μούτσεν, Οὐίλιαμ Ντάκελ, Κώστας Κιτσικῆς καὶ Τζιοβάννι Μπατίστα Τσεάι.

προέδρου τοῦ ἑλληνικοῦ τμήματος τῆς Διεθνούς Ἐνώσεως Ἀρχιτεκτόνων κ. Κώστα Κιτσικῆς. Ἡ περιφερειακὴ διάσκεψις συνέρχεται στὸν «Παρθενόν» ἀπὸ τὶς 25 ἕως 26 τρέχοντος μηνός, μὲ κύριο θέμα τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς Πολεοδομικῆς καὶ Ἀρχιτεκτονικῆς στὶς χώρες τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, ποῦ ἔχουν κοινὰ γνωρίσματα τὸ κλίμα, τὴν ἀνθρωπογεωγραφία, τὴν παράδοσι τῆς τέχνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ ἐπιτροπὲς συνεδριάζουσι στὸ πλοῖο ἢ στὸς τόπους ἐπισκέψεως τῶν, ὅπως ἡ Μύκονος, ἡ Δῆλος, οἱ Δελφοί, ἡ Ὀλυμπία, ἡ Ἀθήνα, ἡ Πάτρα, τὸ Ναύπλιο. Καὶ οἱ ἐκθέσεις ὀργανώνονται στὸ Ζάππειον. Τῶν σπουδαστῶν ἡ ἐκθεσὶς στὸ Ε. Μ. Πολυτεχνεῖο.

τῶν παγκοσμίων πολέμων καὶ τοῦ ρασιοναλιστικοῦ προγραμματισμοῦ κάθε οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς δραστηριότητος, τὴν ἡγεμονικὴ θέσι, ποῦ εἶχε στὶς ἐποχὲς τοῦ μεγάλου στυλ. Ἡ ὀργανώσις τῶν ἀρχιτεκτόνων σὲ διεθνή κλίμακα ἐκφράζει δχι μόνον τὴν συνειδητοποίησιν τῆς ἱστορικῆς σημασίας ποῦ ἀποκτὰ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ στὸν αἰῶνα μας, ἀλλὰ καὶ τὴν θέλησιν νὰ συντονισθῇ ὁ ἀγὼν γιὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν συγχρόνων ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, μὲ τὴν ἀντάλλαξιν, τὴν ἀφομοίωσιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς διεθνούς πείρας.

Τὸ πρόγραμμα τῆς διεθνούς ἐκθέσεως ὑπακούει σὲ σκοποὺς καθωρισμένους, ποῦ ἀποβλέπουσι στὴν φωτογραφικὴ παρουσίασιν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς κάθε χώρας, ποῦ συμμετέχει σ' αὐτήν. Οἱ φυσικὲς ἀπόψεις τῆς κάθε χώρας, οἱ κατοικοὶ τῆς καὶ τὰ κοστούμια τοῦ, οἱ ἀρχιτεκτονικοὶ τύποι, ποῦ ἐδημιούργησε ἡ ἱστορία καὶ ἡ παράδοσις τῆς, οἱ σημερινὲς ἀνάγκες τῆς, οἱ ἐκτακτὲς καὶ μόνιμες λύσεις, ποῦ δίδονται στὰ προβλήματα τῆς, οἱ πραγματοποιήσεις τῆς τεχνικῆς καὶ τοῦ ὄλικοῦ τῆς, οἱ τυποποιήσεις τῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων, ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπογεωγραφίας καὶ τῆς τεχνικῆς ἀποτελοῦν μέρη τοῦ προγράμματος τῆς διεθνούς ἐκθέσεως.

Ἡ πείρα αὐτὴ θὰ εἶναι ἰδιαίτερος ἀφελίμων στὸν τόπο μας, ποῦ ἔχει καταδικάσει τοὺς ἀρχιτεκτόνας μας στὸ στενόχωρο καὶ κοινωνικῶς μονομερές θέμα τοῦ ἐξωραϊσμοῦ τῆς κατοικίας τοῦ πλουσίου ἀστυ. Τὸ κράτος δὲν μπόρεσε ἢ δὲν θέλησε ἀκόμη νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸν ἀρχιτεκτονικὸ μας κόσμον στὴν ἀντιμετώπισιν καὶ λύσιν τῶν συλλογικῶν προβλημάτων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν, ποῦ ἀποτελεῖ τὸν πῶ ὑπερήφανο τίτλο τῆς ἀμερικανικῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς πολεοδομίας.

Τὴν πῶ ἐκλαϊκευτικὴ ἔρμηνεια τοῦ προγράμματος αὐτοῦ τῆς Ἐκθέσεως νομιμῶ πῶς τὴν ἐπέτυχε ἡ Γιουγκοσλαβία. Τὰ ἐκθέματα τῆς εἶναι ἴσως τὰ πῶ εὐαισθητικὰ τοῦ μεγάλου κοινῆ καὶ τὴν περισσότερο συνεχόμενα μὲ τὸ νῆμα τοῦ μῦθου τῆς κάθε χώρας. Προσπάθειαι συστηματικῆς ἐκλαϊκεύσεως τῶν πραγματοποιήσεων τῆς κατασκευῆς στὸ πεδίο τῆς τυποποιήσεως τῶν ὄλικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν τύπων παρουσιάζει καὶ ἡ Μεγάλῃ Βρετανία. Μὲ τὸ βιομηχανικὸ ἐξοπλισμὸ ποῦ διαθέτει καὶ τὸ πλατὺ κοινωνικὸ πρόγραμμα τῆς φτηνῆς ἐργατικῆς κατοικίας, ποῦ ἐφῆρσε μετα τὸν πόλεμον, ἡ Μεγάλῃ Βρετανία παρουσιάζει ἕνα ἀπολογισμὸ ἀξίῳ θαυμασμοῦ καὶ μελέτης. Τὸ Ἀλγέρι προσφέρει τὸ παράδειγμα τῆς ἀξιοποιήσεως, στὸ ὄλικο τοῦ μετόν, τῶν στοιχείων τῆς μουσουλμανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς παράδοσεως, κυρίως τοῦ καφασωτοῦ, ἐνῶ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰταλία, σὲ πολὺ ἀρσενεῖς φωτογραφίες, μᾶς δίδουν μερικὲς ἀπὸ τὶς καλύτερες ἀισθητικῆς συλλήψεις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ σὲ ἐργα κοινῆς ἀφελείας, βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἰδιωτικῆς κατοικίας. Μολονότι ἡ φωτογραφικὴ παρουσίασιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἐπιτεύσεων τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἔχει τὴν ἀνεσί καὶ τὴν ἀδρότητα τῶν ἄλλων ἐκθεμάτων, ἐν τούτοις τὰ προβλήματα τοῦ ἀγροτικοῦ κυρίως ἀποικισμοῦ, ποῦ ἀντιμετωπίζονται, εἶναι ἀπὸ τὰ πῶ σημαντικὰ. Γιὰ τὰ θέματα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς θὰ ἀσχοληθοῦμε σ' ἕνα εἰδικὸ σημείωμα. Ἐκεῖνο ποῦ ἐπιθυμοῦμε νὰ τονίσωμε, στὸ σημερινὸ μας σημείωμα, εἶναι ἡ σημασία καὶ ἡ ἐκτακτὴ τῶν προβλημάτων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτῆς δραστηριότητος, ποῦ σημειώνεται μὲ τόσες ἐκθέσεις στὸν τόπο μας.

Ἡ πρῶτεύουσα μᾶς δυσκολεῖ—μὲ τὴν σημερινὴ τῆς μορφή— τὶς συγκοινωνίες μας, τὴν κυκλοφορία μας, τὴν ἐργασίαν μας, τὴν στέγην μας, τὴν ἀναψυχὴν μας, μ' ἕνα λόγο τὴν ζωὴν μας. Κι' ὥστόσο δὲν ὑπάρχει μιά πολεοδομικὴ ἐπιτροπὴ πρωτεύουσας, ποῦ νὰ ἐπεξεργάζεται ἕνα πρόγραμμα γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἀθήνας. Ὁ ἑσκέπτης τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ζαπτείου δὲν ἴδῃ στὸ τμήμα τῶν Γιουγκοσλάβων μιά μακέττα γιὰ τὸ νέο Βελιγράδι. Μιά τέτοια μακέττα γιὰ τὴν Ἀθήνα δὲν θὰ βροῦμε ποῦθεν, μολονότι τὴν ἀναζητεῖ ἡ κοινὴ συνειδήσις.

Ἡ διεθνὴς ἀρχιτεκτονικὴ κίνησις, ποῦ σημειώθηκε τὶς ἡμέρες αὐτῆς στὴν Ἀθήνα, ἀς γίνῃ τουλάχιστον ἡ ἀφορμὴ νὰ συγκρίνωμε τὸν ἑαυτὸν μᾶς μὲ τοὺς ἄλλους τόπους καὶ νὰ φλοισφιθοῦμε στὴν ἀμίλλα γιὰ τὴν καλύτερεσιν τῶν συνθηκῶν τῆς υπάρξεως μας. Τῆς ὑπάρξεως μας στὸν τόπο αὐτόν, ποῦ ἔδωσε στὸ παρελθόν τὸ παράδειγμα στοὺς λαοὺς νὰ ζοῦν ἐλευθεροὶ ἀπὸ τὰ δεσμά τῆς μοιρολατρικῆς ὑποταγῆς στὶς καθημερινὲς δυσκολίες, ποῦ δημιουργεῖ ἡ ἀνάγκη τοῦ συλλογικοῦ βίου. Καὶ οἱ ἀρμόδιοι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἀς σκεφθοῦν πόσο ζημιώνεται τὸ ἔθνος χωρὶς τὴν συνεργασία μὲ τὶς ἐλευθερὲς ἀρχιτεκτονικῆς δυνάμεις τῆς χώρας μας γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς πολεοδομικῆς ζωῆς. Ἀς εὐχρηθοῦμε νὰ μὴ μετῶμε τὸν καιρὸν.

Ἐσο ΣΥΚΟΙΣΤΗΠΠ

Καθημερινή
25/5/1954